

เที่ยวแก่งคอย ไม่ไปไม่รู้

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมตามความต้องการของท้องถิ่น
ระดับมัธยมศึกษา

เที่ยวแก่งคอย ไม่ไปไม่รู้

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

เที่ยวแก่งคอย ไม่ไปไม่รู้

ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕

จำนวน ๑๕,๐๐๐ เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 974-269-1533

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๒๒๔๕ ถนนลาดพร้าว วังทองหลาง

กทม. ๑๐๓๑๐

๙๑๕.๙๓๐๔ จิราพร เกษมรัักษ์

จ-ท เที่ยวแก่งคอย ไม่ไปไม่รู้/จิราพร เกษมรัักษ์ และแสงดาว
มีมั่ง.--กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕.
๖๙ หน้า. ภาพประกอบ ; ๒๑ ซม.

ISBN 974-269-1533

๑. สระบุรี ๒. ไทย...ภูมิประเทศและการท่องเที่ยว
๓. ชื่อเรื่อง

คำนำ

เที่ยวแกลงคอย ไม่ไปไม่รู้ เป็นหนังสือที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแกลงคอย จังหวัดสระบุรี จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา การจัดทำหนังสือเล่มนี้ กรมวิชาการได้ประสานงานกับกรมสามัญศึกษาคัดเลือกผู้แทนนักเรียนแต่ละจังหวัด จังหวัดละ ๒ คน โดยการพิจารณาผลงานของนักเรียนทั้งด้านการเขียนและการจัดทำภาพประกอบ จากนั้นกรมวิชาการได้จัดประชุมปฏิบัติการอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน ครูผู้ควบคุม ๑ คน โดยให้ความรู้แก่นักเรียนตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่จะส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน ด้วยวิธีการสืบค้นรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบัน หลังจากนั้นได้มอบหมายให้นักเรียนแต่ละจังหวัดไปจัดทำต้นฉบับโดยมีคณะครูควบคุมดูแล

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องราวสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและน่าสนใจของอำเภอแกลงคอย จังหวัดสระบุรี ได้แก่ ถ้าพระใหญ่ วัดพระพุทธรบาทน้อย ถ้าพระธาตุเจียรธรรม ซากวัดโบราณวัดเขาพระผาเสด็จ-ถ้าผาเสด็จ ถ้าพระโพธิสัตว์ น้ำตกเจ็ดคด และการล่องแก่ง

กรมวิชาการขอขอบคุณคณะกรรมการซึ่งประกอบไปด้วยครูอาจารย์ ศึกษานิเทศก์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดทำหนังสือ และนักวิชาการศึกษาของกรมวิชาการ ที่มีส่วนช่วยให้การจัดทำหนังสือเล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์แก่นักเรียนและผู้อ่านตามสมควร

(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

อธิบดีกรมวิชาการ

๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

สารบัญ

หน้า

ประวัติอำเภอแก่งคอย	๑
ที่มาของคำว่า “แก่งคอย”	๒
สถานที่สำคัญของแก่งคอย	๗
ถ้าพระใหญ่วัดพระพุทธบาทน้อย	๙
ถ้าพระธาตุเจียรุธรรม	๑๑
ซากวัดโบราณบริเวณวัดเขาพระ	๑๗
ผาเสด็จ-ถ้าผาเสด็จ	๒๒
ถ้าพระโพธิสัตว์	๒๕
น้ำตกเจ็ดคด	๓๓
ล่องแก่งป่าสัก	๓๘
ภาคผนวก	๔๓
บรรณานุกรม	๕๓

คำขวัญอำเภอแก่งคอย

ชุมทางรถไฟ
แก่งใหญ่ป่าสัก
เพ็ญหน้าแก่ง
เป็นแหล่งอุตสาหกรรม
คุณธรรมดีเยี่ยม
ดีมีแก่งคอย

พระพุทธรูปภายในถ้ำพระโพธิสัตว์

ประวัติอำเภอแก่งคอย

แก่งคอยเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีระยะทางห่างจากตัวเมืองประมาณ ๑๔ กิโลเมตร เดิมทีเดียวทางราชการวางระบบการปกครองของอำเภอแก่งคอย ขึ้นตรงกับเมืองสระบุรีในช่วงรัชสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๓ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๒๕-๒๓๗๐ ซึ่งในสมัยนั้นมีฐานะเป็นแขวง พลเมืองแก่งคอยส่วนมากเป็นคนลาวอพยพจากนครเวียงจันทน์ลงมาอาศัยอยู่ในบริเวณลุ่มน้ำป่าสัก

ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๓๖๗-๒๓๗๐ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ บ้านเมืองไทยกำลังวุ่นวายหนัก เพราะมีศึกสงครามบ่อยครั้ง เจ้าอนุวงศ์คิดกบฏ เจ้าพระยาบดินทร์เดชา (สิงห์) ได้ปราบกบฏของเจ้าอนุวงศ์ เมื่อปราบสำเร็จก็ได้กวาดต้อนครัวลาวเวียงและลาวพวนลงมา และให้พ่านักพักสร้างบ้านเรือนหากินอยู่ตามเมืองต่างๆ ต่อมาเมื่อมีประชาชนหนาแน่นขึ้นทางราชการเมืองสระบุรีจึงกำหนดเขตแถบนี้ขึ้นเป็น “แขวง”

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ จัดระเบียบการปกครองท้องที่ทั่วราชอาณาจักรไทยใหม่ ในปีนั้นทางราชการได้ออกพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ ร.ศ. ๑๑๖ (พ.ศ. ๒๔๔๐) อำเภอแยกเป็นตำบลและหมู่บ้าน ต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๕๘ แก่งคอยจึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอหนึ่งในเมืองสระบุรี

ที่มาของคำว่า “แก่งคอย”

คำว่า “แก่งคอย” นี้เป็นภาษาไทยแท้ ซึ่งมีความหมายของคำแยกออกเป็น ๒ พยางค์ คือ “แก่ง” และ “คอย”

คำว่า “แก่ง” นั้นได้มาจากสถานที่ที่มีหินขวางน้ำ ขยายความออกไปได้ว่าโขดหินที่โผล่ขึ้นขวางกระแสน้ำ ส่วน “คอย” หมายถึง รอหรือคอย ขยายความออกไปได้ว่าอาจจะเป็นการรอหรือคอยมิตรสหาย รอพาหนะเดินทาง รวมความว่า “แก่งคอย” หมายถึงบริเวณโขดหินที่คนมานั่งรอคอยพาหนะที่จะขึ้นหรือลงต่อไป

ชุมทางรถไฟ

แก่งใหญ่ป่าสัก

เพลินน้กล่องแก่ง

เป็นแหล่งอุตสาหกรรม

นับแต่อดีตมาลำน้ำป่าสักหรือแควป่าสักเป็นเส้นทางสัญจรที่สำคัญ เนื่องจากการคมนาคมทางบกยังไม่สะดวกสบายเหมือนทุกวันนี้ ผู้คนทั่วไปจึงใช้ลำน้ำป่าสักสัญจรขึ้นล่องผ่านไปยังจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดเพชรบูรณ์

แม้จะเป็นเส้นทางสำคัญ แต่ลำน้ำบางตอนโดยเฉพาะใกล้เขตอำเภอเกตุจินเจศน์ มีแก่งตะปุ่มตะป่ำ และยังมีน้ำไหลเชี่ยวกราก การเดินทางด้วยเรือและแพจึงเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก

นอกจากนั้นเส้นทางที่จะต้องสัญจรยังต้องผ่านดงพญาเย็น ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่าบริเวณดังกล่าวถูกขนาบด้วยป่าดงดิบรกชัฏ ใจผู้ร้ายในสมัยนั้นจึงมักมาดักรุมคอยปล้นสะดมคนเดินทางอยู่เนืองๆ

ดังนั้นหากใครมีความจำเป็นต้องใช้เส้นทางสายนี้สัญจร ก็จะต้องรอให้มีผู้โดยสารจำนวนมากพอ เพื่อคอยช่วยขึ้นเรือแพที่เกยโขดหิน และยังเพิ่มความปลอดภัยต่อใจผู้ร้ายระหว่างทางไปพร้อมกัน

สถานที่รอผู้โดยสารหรือบริเวณท่าเรือแห่งนี้จึงถูกเรียกว่า “แก่งคอย” ต่อเนื่องกันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ลำน้ำป่าสักบางตอน

ลักษณะของเขื่อนหินที่ไหลผ่านน้ำ

สถานที่สำคัญของแก่งคอย

แก่งคอยนับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และธรรมชาติ การไปเยือนแก่งคอยจึงได้ทั้งความรู้และสันถนาการไปพร้อมกัน

สำหรับสถานที่สำคัญและมีผู้คนให้ความสนใจเดินทางไปอยู่เสมอนั้นได้แก่ ถ้ำพระใหญ่วัดพุทธบาทน้อย ถ้ำพระธาตุเจรีญธรรม ซากวัดโบราณบริเวณวัดเขาพระ ผาเสด็จและถ้ำผาเสด็จ และวัดถ้ำพระโพธิสัตว์

ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาตินั้นแก่งคอยได้ชื่อว่าเป็นแหล่งที่นักนิยมธรรมชาติให้ความสนใจไปท่องเที่ยว ด้วยการล่องแพและชื่นชมทัศนียภาพ เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการล่องแพในลำน้ำป่าสักซึ่งจะได้สัมผัสกับสายน้ำบางช่วงที่เขียวกรากและโปนปุมของโขดหินเป็นระยะ

ส่วนสถานที่พักผ่อนที่มีชื่อเสียงได้แก่น้ำตกเจ็ดคด ซึ่งแต่ละแห่งหากใครได้มีโอกาสไปสัมผัสต่างยอมรับกันว่าคุ้มค่าการเดินทางอย่างแท้จริง

หินย้อยในถ้ำ

ภูเขากังคังคอย

ถ้ำพระใหญ่วัดพระพุทธบาทน้อย

ถ้ำพระใหญ่อยู่ภายในบริเวณวัดพระพุทธบาทน้อย หมู่ที่ ๑๐ ตำบลสองคอน ห่างจากตลาดอำเภอแก่งคอยไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ ๕ กิโลเมตร บริเวณปากถ้ำเป็นหน้าผา มีบันไดทอดยาวขึ้นไปเป็นระยะทางประมาณ ๑๕๐ เมตร

ถ้ำแห่งนี้ปากถ้ำมีการสร้างกรอบประตูโบราณทำมาจากไม้สักแกะสลักลวดลายเป็นทางเข้า ที่ผนังด้านซ้ายมือใกล้ปากถ้ำมีรอยจารึกอักษรคล้ายพระนามของเจ้านายชั้นสูง พร้อมระบุปี พ.ศ. ๒๔๖๑ ไว้อย่างชัดเจน

ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปปูนปั้นปางสะดุ้งมาร ผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์ยืนยันว่าสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย มีกระจกใส ๔ ด้านครอบองค์พระพุทธรูปไว้ ด้านบนเหนือกรอบกระจกขึ้นไปมีฉัตร ๕ ชั้น นอกจากนี้ภายในยังมีพระพุทธรูปปางต่างๆ หลายขนาด และแบบพิมพ์พระเครื่องที่ทำมาจากไม้อีกเป็นจำนวนมาก

ถ้ำพระใหญ่วัดพระพุทธบาทน้อยได้รับการค้นพบขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ และได้รับการบูรณะขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖

จารึกอักษรด้านข้างผนังถ้ำ

พระพุทธรูปภายในถ้ำ

ถ้าพระธาตุเจรีญธรรม

ถ้าพระธาตุเจรีญธรรมบางที่เรียก “ถ้าพระธาตุบ่อปลา” ตั้งอยู่ที่ตำบลสองคอน ห่างจากตัวเมืองสระบุรีไปตามถนนพหลโยธิน ถึงพุดแดงประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

วัดพระธาตุเจรีญธรรมนี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน โดยมีถนนคั่นกลาง ด้านซ้ายเป็นที่ตั้งพระอุโบสถหินอ่อน ว่ากันว่ามีความใหญ่ที่สุดในโลก ส่วนด้านขวาเป็นบริเวณเขตถ้า

พระอุโบสถหินอ่อน

หอรระฆังภายในวัด

เมื่อเข้าไปภายในบริเวณเขตกำแพงด้านหน้าเป็นลานวัด ด้รับการดูแลอย่างดี ด้านซ้ายมือเป็นบันไดทางขึ้น มีหอรระฆัง และพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ เมื่อขึ้นไปถึงปากถ้ำจะพบรูปหล่อพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) หรือหลวงพ่อดาวดึงส์ ประดิษฐานให้คนทั่วไปได้กราบนมัสการ

ภายในถ้ำทางวัดได้ติดตั้งไฟให้แสงสว่างไว้ทั่วบริเวณ ทำให้เห็นด้านในแบ่งกันด้วยม่านหินตามธรรมชาติเป็นคูหาอยู่มากมาย สำหรับคูหาแรกมีลักษณะเป็นวงกลม ทั่วบริเวณทั้งผนัง เพดาน และพื้นถ้ำ มีหินงอกหินย้อยไหลหยดและก่อตัวเป็นช่อย้อย อย่างสวยงาม เมื่อกระทบกับแสงไฟจะส่องประกายระยิบระยับ สวยงามมาก นอกจากนี้ภายในคูหายังมีรูปหล่อสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ประดิษฐานเพื่อให้ผู้คนได้นมัสการด้วย

คูหาถัดไปยังคงมีลักษณะเดียวกัน คือมีหินงอกหินย้อย ไหลพลูกลิ้งราวกับรอยจีบพลิ้วของผ้า่ม่านยาวจากเพดานลงมาถึงพื้น บางมุมหินย้อยได้หยดและก่อตัวขึ้นจนมองดูคล้ายกลดพระพุทธรูป และบางส่วนเป็นหินทอดยาวลงมามีคล้ายกับน้ำตก

ทางขึ้นสู่ปากถ้ำ

หินย้อยที่ไหลลงมาจากเพดานถ้ำ

ทั้งสองคูหานี้ในวันสำคัญทางศาสนาจะมีผู้คนจากหลาย
แหล่งเดินทางมาถือศีลเจริญภาวนา และสามารถบรรจุผู้คนได้นับ
ร้อยทีเดียว ส่วนคูหาอื่นๆ จะมีขนาดเล็กลดหลั่นกันไป แต่ส่วน
ใหญ่จะมีพระพุทธรูปและพระโพธิสัตว์กวนอิมประดิษฐานเป็น
มงคลในแต่ละคูหา

หินงอกหินย้อยที่ไหลย้อยราวกับน้ำตก

ภาพความศักดิ์สิทธิ์ภายในท้องพระโรง

พระพุทธรูป และพุทธสาวก สงบและเยือกเย็น

ซากวัดโบราณบริเวณวัดเขาพระ

วัดเขาพระตั้งอยู่เลยทางแยกเข้าเทศบาลอำเภอแก่งคอย ซึ่งจะต้องขับรถชิดซ้ายเพื่อขึ้นสะพานข้ามไปทางขวาของฝั่งตรงข้าม ก่อนจะตรงไปอีกประมาณ ๒ กิโลเมตร

บริเวณวัดเขาพระแห่งนี้เคยมีผู้พบสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ถ้วย ชาม จาน และโก ทำด้วยกระเบื้องและโลหะรูปทรงศิลปะแบบจีน มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ ปี

มีเรื่องเล่าต่อๆ กันมาว่า วัดแห่งนี้สร้างขึ้นจากความศรัทธาของสามิภรรยาชาวจีนที่เดินทางเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ก่อร่างสร้างตัวจนมีฐานะร่ำรวย ภายหลังสร้างวัดเสร็จได้ฝังสมบัติไว้เป็นจำนวนมาก

เล่ากันว่าเคยมีผู้ลักลอบเข้าไปขุดหาสมบัติที่ซากวัดโบราณแห่งนี้ แต่ละรายต่างเจ็บป่วยล้มตาย ที่ไม่ตายผลสุดท้ายต้องนำสมบัติกลับมาคืนยังที่เดิม

ปัจจุบันวัดโบราณมีสภาพเป็นซากปรักหักพัง ทั้งอุโบสถและพระเจดีย์เก่าที่สร้างขึ้นด้วยอิฐเป็นวัสดุหลัก เหมาะสำหรับนักอนุรักษ์และผู้ที่ยื่นชอบแหล่งโบราณคดีที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับโบราณสถานและโบราณวัตถุ

นอกจากความมั่งคั่งมรณะการตาของถ้าแต่ละคูลาแล้ว พระสงฆ์ที่จำพรรษาอยู่ในวัดแห่งนี้ได้กรุณาให้ข้อมูลว่า พื้นถ้ามีลักษณะเป็นโพรง เข้าใจว่าเป็นแอ่งขนาดใหญ่ที่สามารถบรรจุน้ำได้จำนวนมหาศาล เพราะเคยมีน้ำฝนไหลลงไป และบางโอกาส

ทางวัดได้ต่อสายยางเพื่อล้างพื้นถ้ำ ปรากฏว่าน้ำนั้นได้ไหลไปทางทิศเหนือของห้องโถง แต่เมื่อทำการสำรวจหาจุดที่น้ำจะไหลออกไปสู่ภายนอกถ้ำก็ไม่พบแต่อย่างใด

วัดพระธาตุเจริญธรรมนี้เป็นสาขาหนึ่งของวัดปากน้ำภาษีเจริญ นับได้ว่าเป็นศาสนสถานที่ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติอันสวยงาม ควรค่าต่อการเดินทางไปเยือนอย่างแท้จริง

ประติมากรรมสิงโตหมอบซ้ายขวา

ทางขึ้นไปยังพระอุโบสถ

พระเจดีย์เก่าแก่

พระพุทธรูปเก่าแก่ที่ถูกทิ้งร้างในป่า

ผาเสด็จ-ถ้ำผาเสด็จ

ก่อนเข้าสถานีรถไฟผาเสด็จ

ผาเสด็จตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลทับกวาง การเดินทางไปชมผาเสด็จสามารถไปได้โดยทางรถไฟ เริ่มจากสถานีแก่งคอยไปลงที่สถานีผาเสด็จ ซึ่งใช้เวลาไม่นานนัก

ผาเสด็จเป็นหน้าผาหินขนาดใหญ่ ที่ชื่อผาเสด็จก็เพราะพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาประทับ และโปรดเกล้าฯ ให้จารึกพระปรมาภิไธย และพระนามาภิไธยย่อ “จปร.สผ.๑๑๕” ไว้บนชะง่อนผาแห่งนี้ ซึ่งสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนทางด้านซ้ายของทางรถไฟช่วงก่อนถึงสถานีรถไฟผาเสด็จประมาณ ๕๐๐ เมตร

ก้อนหินขนาดใหญ่ที่เคยทำการระเบิด

ผาเสด็จแห่งนี้เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจศึกษา ประวัติเดิมมีอยู่ว่า เมื่อครั้งเริ่มสร้างสถานีรถไฟสายกรุงเทพฯ-นครราชสีมา บริเวณแห่งนี้มีก้อนหินขนาดใหญ่ชะโงกขวางเส้นทางที่จะตัดอยู่ ทั้งนายช่างและคนงานได้ช่วยกันระเบิดหินก้อนนี้ แต่ทำอย่างไรหินก็ไม่แตก จึงเชื่อกันว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ในคราวนั้นเองพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินี ได้เสด็จประพาสโปรดเกล้าฯ ให้นำตราแผ่นดินมาปักลง แล้วให้นายช่างทำการ

ระเบิดต่อไป แต่หินก้อนนี้ก็ยังไม่แตก พระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้
สร้างศาลพระภูมิขึ้น แล้วส่งนายช่างจารึกพระปรมาภิไธยและ
พระนามาภิไธยเป็นอนุสรณ์ไว้

จารึกบนก้อนหินข้อความว่า “ผาเสด็จพัก จปร. สม.”

จากผาเสด็จไปทางทิศตะวันออกประมาณ ๗๐๐ เมตร
ห่างจากที่ตั้งของสถานีรถไฟผาเสด็จประมาณ ๑๐๐ เมตร มีถ้ำแห่ง
หนึ่งที่เรียกกันว่า “ถ้ำผาเสด็จ” ซึ่งภายในถ้ำแห่งนี้มีหินงอก
หินย้อยห้อยระย้าสวยงามแปลกตา ด้านหนึ่งของคูหาถ้ำประดิษฐาน
พระพุทธรูปที่แกะสลักจากหินเพียงครึ่งองค์

ถ้ำพระโพธิสัตว์

วัดถ้ำพระโพธิสัตว์เป็นพุทธสถานที่ร่มรื่น ภายในอาณาบริเวณยังเป็นที่ตั้งของถ้ำธรรมทัศน์และน้ำตกวัดถ้ำพระโพธิสัตว์ ตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ ๑๐ ตำบลทับกวาง ห่างจากตัวจังหวัดไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๒ หรือถนนมิตรภาพประมาณ ๓๒ กิโลเมตร ด้านขวามีป้ายสถานสงเคราะห์ไร่ที่พึ่งทับกวาง เลี้ยวเข้าไปประมาณ ๒ กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายอีกครั้ง จะพบป้ายบอกทางไปวัดถ้ำพระโพธิสัตว์ ๙ กิโลเมตร

ในช่วง ๙ กิโลเมตรจะพบทิวทัศน์ธรรมชาติที่สวยงามภูเขาบางลูกจะมีถ้ำ ซึ่งปากถ้ำนั้นไม่กว้างมากนัก แต่ก็สามารถเข้าไปข้างในได้ ส่วนใหญ่ภายในถ้ำจะมีค้างคาวอาศัยกันอยู่เป็นจำนวนมาก

การเดินทางไปถ้ำพระโพธิสัตว์ หากไปช่วงเช้าจะได้รับอากาศที่สดชื่นเย็นสบาย เนื่องจากมีภูเขาล้อมรอบ แตกต่างจากสังคมเมืองอย่างสิ้นเชิง

วัดถ้ำพระโพธิสัตว์แห่งนี้มีสถานที่น่าชมมากมาย การเดินทางไปเยือน หากไปเป็นหมู่คณะควรแจ้งให้ทางวัดทราบก่อน เพื่อที่ทางวัดจะได้จัดเตรียมผู้รู้แนะนำ แต่โดยรวมภายในอาณาบริเวณจะมีลูกศรบอกทางไว้ค่อนข้างชัดเจน

พระอุโบสถบริเวณพื้นที่ราบด้านล่าง

ถ้าพระโพธิสัตว์ตั้งอยู่บนภูเขาด้านหลังลานกว้างของพื้นที่
เบื้องล่าง ซึ่งเป็นจุดแรกที่ผู้มาเยือนจะจดพาดหน้าไว้ตรงนี้ จาก
นั้นจะพบว่าด้านซ้ายมีบันไดทางขึ้นที่สร้างคดเคี้ยวไปตามภูเขา
เป็นระยะทางประมาณ ๑๕๐ เมตร

เมื่อถึงปากถ้ำจะเห็นว่าทางวัดได้จัดเตรียมแสงไฟเพื่อให้ชม
ความงามตามธรรมชาติภายในถ้ำไว้แล้ว ภายในถ้ำแห่งนี้ค่อนข้าง
กว้างขวาง มีหินงอกหินย้อยหลายลักษณะ แต่ที่สะดุดตาเป็นคลื่น
คล้ายเกล็ดเพชร เมื่อกระทบกับแสงไฟจะส่องแสงเป็นประกาย
ชวนให้พิศวงกับความงามอันแปลกตา

หินงอกหินย้อยภายในถ้ำ

ผนังถ้ำด้านซ้ายของทางเดินมีภาพแกะสลักแบบนูนต่ำ เชื่อกันว่าเป็นศิลปะสมัยทวารวดี ซึ่งปัจจุบันพบเพียง ๒ แห่ง คือ ที่ประเทศอินเดีย และที่ถ้ำพระโพธิสัตว์ของไทยเรา

ภาพสลักนูนต่ำนี้ ทางซ้ายของภาพสลักเป็นพระพุทธรูป ปางทรงธรรมประทับนั่งห้อยพระบาท มีฐานดอกบัวรองรับ ถัดไปมี ลักษณะคล้ายพระพรหมหรือพระอิศวรประทับนั่งห้อยขาขวา ที่เอวมีผ้าคาดปล่อยชายยาว หัตถ์ซ้ายถือวัตถุคล้ายกำไล

ภาพต่อมาสลักเป็นพระนารายณ์สี่กรประทับยืน สองกร ประสานอยู่เหนือพระอุระ ส่วนที่เหลือ กรข้างขวาถือจักร กรข้าง ซ้ายถือสังข์ ส่วนด้านบนสลักเป็นภาพเทวดา ๒ องค์ และด้านล่างมีลักษณะการแกะให้เห็นเป็นด้านข้าง คล้ายสตรีสยายผมก้ม ลงกราบหันไปทางพระนารายณ์

ภาพสลักนูนต่ำสมัยทวารวดีตอนต้น

ไม่ไกลจากภาพสลักนูนต่ำ บริเวณลานถ้ำด้านซ้ายมีเจดีย์ทรงลังกาสูงประมาณ ๓ เมตร ตั้งบนแท่นแผ่นกลมที่ซ้อนกัน ๓ ชั้น ด้านหน้าพระเจดีย์บนแท่นชั้นที่ ๒ ประดิษฐานพระพุทธรูปสำริด ศิลปะเชิงช่างลังกาและเครื่องบูชาทั้ง ๔ ทิศ แต่ละทิศมีบันไดครบทุกด้าน

ภายในบริเวณถ้ำยังมีหลักหินแกะสลัก ไม่ทราบสมัย ซึ่งทางวัดถ้ำพระโพธิสัตว์ได้ก่อเป็นแท่น ๓ ชั้น โดยชั้นบนวางแท่นหินอย่างสวยงาม

นอกจากนี้ภายในบริเวณถ้ำยังมีพระพุทธรูปอีกหลายองค์ เข้าใจว่าเป็นพระที่สร้างขึ้นใหม่ แล้วอัญเชิญขึ้นมาประดิษฐาน เพื่อให้ผู้คนที่เดินทางขึ้นมาได้นมัสการ

เจดีย์ภายในถ้ำ

หลักหินแกะสลัก

ความสดชื่นของน้ำตกในวัดถ้ำพระโพธิสัตว์

จากปากถ้ำพระโพธิสัตว์ไปทางขวามือจะมีทางเดินที่เชื่อมต่อไปถ้ำพระธรรมทัศน์ ที่ปากถ้ำมีบันไดทอดลงไปข้างล่างจนถึงพื้นถ้ำ มีความลึกกว่าถ้ำพระโพธิสัตว์ เมื่อออกจากถ้ำพระโพธิสัตว์และถ้ำธรรมทัศน์แล้ว บริเวณใกล้เคียงจะพบน้ำตก แต่เป็นเพียงน้ำตกชั้นเล็กไม่สูงมากนัก มี ๒ ชั้น น้ำตกนั้นใสและเย็นสบาย เพราะต้นกำเนิดของน้ำอยู่ไม่ห่างกันมากนัก และบริเวณวัดแห่งนี้ยังมีสิ่งอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากอีกด้วย

น้ำตกเจ็ดคด

ทางเข้าน้ำตกเจ็ดคด

การเดินทางไปชมน้ำตกเจ็ดคดเริ่มออกจากตัวเมืองสระบุรี ไปตามถนนมิตรภาพ มีระยะทางประมาณ ๑๖ กิโลเมตร เลี้ยวขวา ตรงทางแยกเข้านิคมทับทิมทรวงสงเคราะห์ ๒ ตรงไปประมาณ ๑๕ กิโลเมตร ตลอดทางเป็นถนนลาดยางยาว ซึ่งจะต้องขึ้นเนินเขาสูง เมื่อหยุดรถมองลงข้างล่างจะพบวิวทัศนียภาพที่สวยงาม ตรงไปอีกไม่นาน นักทางด้านซ้ายมือจะพบต้นตะเคียนทองและศาลเจ้าแม่ตะเคียนทอง ซึ่งมีความเชื่อว่าจะต้องบิเบตตรรถหักทลายเพื่อจะได้กลับลงไปยังปลอดภัย เมื่อถึงโรงเรียนโป่งก้อนเส้าต้องเลี้ยวซ้าย และเดินทางต่อไปตามถนนลาดยางอีก ๔ กิโลเมตร ไปจนถึงเส้นทางก็จะถึงน้ำตก เมื่อถึงทางเข้าน้ำตกจะต้องจอดพาดินไว้ที่บ้านพักของกรมป่าไม้แล้วเดินทางเข้าไป ๑,๒๐๐ เมตร ตลอดทางเดินจะพบสัตว์นานาชนิด เช่น กระรอก กระแต นกชนิดต่างๆ

พื้นที่ของน้ำตกอยู่ในเขตวนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในบริเวณของเทือกเขาดงพญาเย็น แต่ละช่วงของทางเดินจะมีลำธารเล็กที่น้ำใสจนมองเห็นตัวปลา มีทางเดิน ๓-๔ ช่วงซึ่งจะต้องข้ามลำธารโดยเดินบนโขดหินหรือลงน้ำก่อนจะไปบนทางเดิน เมื่อใกล้จะถึงน้ำตกจะได้ยินเสียงน้ำตกดังมา

ลักษณะของน้ำตกแบ่งเป็นชั้นๆ ลดหลั่นกัน ลักษณะคดไปคดมาเป็นช่วงๆ รวม ๗ ช่วง จึงได้ชื่อว่า “น้ำตกเจ็ดคด” น้ำตกที่นี่มีน้ำไหลตลอดปี โดยช่วงฤดูฝนจะมีน้ำมากเป็นพิเศษ รอบๆ มีไผ่ดกหนาขนาดใหญ่มากมาย เหมาะที่จะนั่งรับประทานอาหารและนั่งพักผ่อน บริเวณน้ำตกมีพันธุ์ไม้ชนิดต่างๆ ปกคลุม อยู่หนาแน่น

การเดินทางที่แสนเหนื่อย เมื่อมาถึงสถานที่แห่งนี้แล้วจะรู้สึกหายเหนื่อยเป็นปลิดทิ้งและสดชื่นขึ้นทันที

บรรยากาศโดยรอบของธารน้ำตกเจ็ดคด

น้ำตกเจ็ดคด

ล่องแก่งป่าสัก

ลำน้ำป่าสักที่ทิววนผ่านบนเขาก่อให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงาม ช่วงที่สวยงามจะอยู่ในพื้นที่อำเภอแก่งคอย เนื่องจากมีแก่งหินน้อยใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นแก่งอ่างทอง แก่งพันลำ แก่งยาว แก่งดุด และแก่งวิภาท ในฤดูน้ำลดหรือฤดูแล้งแก่งเหล่านี้จะโผล่ขึ้นเหนือน้ำ และมีหน้าผาหินที่ถูกน้ำกัดจนสึกกร่อนอยู่สองฝั่งเป็นช่วงๆ ช่วยเสริมให้ทิวทัศน์สองฝั่งของแม่น้ำป่าสักสวยงามยิ่งขึ้น

การล่องแก่งแม่น้ำป่าสักควรเริ่มที่อำเภอแก่งคอย ล่องทวนน้ำเลยจากบ้านท่าสบกขึ้นไปราว ๒ กิโลเมตร จะถึงบริเวณหาดผาหมี ที่ด้านซ้ายเป็นหน้าผาสูงชันเหมือนรอยขวานตก มีลักษณะเหมือนหัวเสือ อยู่ระหว่างกึ่งกลางหน้าผา เหนือขึ้นไปมีหินสีดำสนิท คล้ายหมีโผล่ออกมา หน้าผาส่วนนี้มีชื่อว่า “หมีเหนือ เสือใต้”

หน้าผาหมีเหนือ เสือใต้ มีก้อนหินสีดำคล้ายหมีโผล่ออกมา

ด้านใต้ของหน้าผาแห่งนี้เป็นถ้ำลึกประมาณ ๒๐๐ เมตร เรียกกันว่า “ถ้ำพระ” ที่ด้านในสุดมีโพรงน้ำขนาดใหญ่ มีน้ำท่วมเกือบมิด เห็นได้ว่าความลึกของถ้ำยังไม่สิ้นสุด

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ ไทยได้ทรงนิพนธ์ไว้ในหนังสือเรื่อง “นิทานโบราณคดี” พรรณนาความงามของสองฝั่งแม่น้ำป่าสักขึ้นไปถึงบ้านหินซ้อน เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ มีข้อความตอนหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“ฉันเคยตามเสด็จพระพุทธเจ้าหลวงประพาสตามลำแม่น้ำสักขึ้นไปจนถึงตำบลหินซ้อนปลายแดนจังหวัดสระบุรีครั้งหนึ่ง เคยได้ยืนท่านผู้ใหญ่วิเคราะห์ทางเสด็จประพาสครั้งนั้นท่านว่า ลำน้ำสักเที่ยวสนุกเพียงตำบลหินซ้อนเท่านั้น เหนือหินซ้อนขึ้นไปไม่มีอะไรน่าดู ฉันสงสัยไม่เชื่อจนเห็นด้วยตาตนเองในครั้งนี้ ต้องยอมรับว่าจริงดังว่า”

ธรรมชาติอันงดงามที่แก่งคอย

หลวงพ่อลาซึ่งเป็นที่เคารพของชาวแก่งคอย

นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของหนังสือที่ยกขึ้นมาให้ได้ทราบ การจะล่องแก่งนั้นจะมีเรือให้เช่าสำหรับการล่องแก่ง ซึ่งราคาก็ไม่แพงนักถ้าเทียบกับการได้เห็นทิวทัศน์ที่สวยงามของแก่งคอย

สถานที่ต่างๆ ที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ล้วนอยู่ในอำเภอแก่งคอยทั้งสิ้น ซึ่งแต่ละสถานที่จะมีลักษณะที่โดดเด่นต่างกันไป แต่ทุกที่ล้วนน่าสนใจและได้สัมผัสกับธรรมชาติที่บริสุทธิ์สดชื่น ชาวอำเภอแก่งคอยจึงหวังว่าจะมีผู้ให้ความสนใจที่จะมาเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ ในอำเภอแก่งคอยเช่นเดียวกับการไปเที่ยวชมสถานที่อื่นๆ ในประเทศไทย

ภาคผนวก

ເກີບແກ່ງຄອຍ ໄວໄປໄວຮູ້

แผนที่จังหวัดสระบุรี

แขวงแก่งคอย

นับตั้งแต่สมัยโบราณแก่งคอยเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรป่าไม้และน้ำ ผู้คนส่วนใหญ่มักอาศัยอยู่ตามริมน้ำป่าสัก ปลูกบ้านเรือนกันอย่างกระจุกกระจาย บริเวณใดที่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม 'เหมาะแก่การทำการเกษตร ก็จะหักร้างทางพงทำไร่ทำนาและตั้งบ้านเรือน แต่ส่วนใหญ่นิยมอยู่กันริมน้ำ เนื่องจากเป็นทั้งเส้นทางสัญจรไปยังเมืองต่างๆ และยังเป็นแหล่งอาหารที่ได้จากทรัพยากรสัตว์น้ำในลุ่มน้ำแห่งนี้

ในช่วงปลายสมัยอยุธยาบ้านเมืองเกิดความระส่ำระสาย จนถึงกับเสียกรุงในปีพ.ศ. ๒๓๑๐ ยังผลให้ประเทศราชและหัวเมืองต่างๆ เกิดแข็งข้อและกบฏขึ้น ซึ่งหนึ่งในจำนวนนั้นคือ เมืองเวียงจันทน์

เมื่อเข้าสู่สมัยกรุงธนบุรีสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกกับพระยาสุรสีห์เป็นแม่ทัพยกไปปราบ และสามารถกระทำสำเร็จเป็นที่พอพระราชหฤทัยแก่เจ้าเหนือหัว

เป็นธรรมเนียมของสงคราม ภายหลังการปราบกบฏจนราบคาบแล้ว ชาวลาวเวียงจันทน์จึงถูกกวาดต้อนเข้ามาในอาณาจักรไทย คนลาวกลุ่มนี้เมื่อมาถึงก็ปักหลักทำกิน อาศัยกระจายอยู่ในเขตจังหวัดลพบุรีและสระบุรีเรื่อยมา

ราวปีพ.ศ. ๒๓๖๙ รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้า-
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ แห่งราชจักรีวงศ์ บริเวณท้องที่แก่งคอย
ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งที่มีชาวลาวที่ถูกกวาดต้อนและบางส่วน เป็น
ชาวลาวอพยพหนีภัยสงครามเข้ามาอยู่อาศัยกัน เริ่มมีประชากร
หนาแน่นขึ้นตามลำดับ จึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นแขวง แต่ให้
ปกครองตนเองตามรูปแบบการปกครองในสมัยนั้น

เส้นทางการคมนาคม

ผู้นำคนแรกของแก่งคอย

สมัยรัชกาลที่ ๔ นั้นเมืองสระบุรีตั้งอยู่ในย่านบ้านเสาไห้ เนื่องจากจวนเจ้าเมืองอยู่บริเวณนั้น อำนาจปกครองจึงอยู่ที่เสาไห้เป็นหลัก ดังนั้นเจ้าเมืองสระบุรีจึงแต่งตั้งชาวลาวที่แก่งคอยขึ้นเป็นผู้นำชุมชนดูแลกันเอง ในปีพ.ศ. ๒๓๗๐ หัวหน้าแขวงผู้นำคนแรกของแก่งคอยมีชื่อว่า “ท้าวโนรี”

ท้าวโนรีเป็นผู้ที่มีอิทธิพลคนหนึ่งในบรรดาชาวลาว ทำให้การปกครองเป็นไปโดยง่าย ประกอบกับเป็นคนมีใจนักเลง แต่ไม่เบียดเบียนผู้ที่ด้อยกว่า จึงทำให้คนในเขตอื่นเกรงขาม ชาวแก่งคอยจึงอยู่กันอย่างสงบสุขเรื่อยมา

จากความดีความชอบ ภายหลังท้าวโนรีได้รับการแต่งตั้งเป็น “ทียกกระบัตร” ต่อมาได้รับบรรดาศักดิ์เป็นคุณหลวง คนทั่วไปเรียกว่า “หลวงพลกรมราช”

ท้าวโนรีจึงถือเป็นผู้นำแขวงและนายอำเภอคนแรกของแก่งคอย ระหว่างปีพ.ศ. ๒๓๗๐-๒๔๐๖

สมัยก่อนหากผู้นำชุมชนตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ใด ที่นั้นก็จะเป็นตัวเมืองไปในตัว เช่นเดียวกับบ้านของท้าวโนรี เมื่อได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เป็นเจ้าแขวงแก่งคอย ก็ใช้บ้านในย่าน “บ้านตาลเดี่ยว” เป็นที่ว่าการ และมีการย้ายอีกหลายครั้งตามแต่ใครจะขึ้นมาเป็นเจ้าแขวง

วังสีทา

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ พระอนุชาในพระองค์คือพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินมาหาสถานที่เพื่อสร้างเมืองหลวงสำรองทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ยกกระบัตรโนรีหรือหลวงพลกรมราชได้เป็นกำลังสำคัญในการนำเสด็จไปสำรวจเขาคอกและบ้านสีทาซึ่งอยู่ในพื้นที่แขวงแก่งคอย

พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวพอพระราชหฤทัยในชัยภูมิที่เป็นธรรมชาติอันร่มรื่นสองฟากฝั่งของลำน้ำป่าสัก ประกอบกับชนเชื้อลาวที่อยู่ภายใต้การดูแลของหลวงพลกรมราชต่างมีความเบิกบานที่เจ้านายชั้นสูงเสด็จมาถึงบ้านป่า ซึ่งหลวงพลกรมราชก็ได้รับใช้ตามประสงค์ในทุกเรื่อง

พระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวังที่ประทับขึ้นที่บ้านสีทา พร้อมกับโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พื้นที่บริเวณเขาคอก ซึ่งมีชัยภูมิเป็นเทือกเขาล้อมรอบตามธรรมชาติ เป็นที่ชุมนุมพลรบพลช้างเพื่อใช้ป้องกันข้าศึก อันเป็นพระราโชบายดังเช่นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

สำหรับที่ประทับที่บ้านสีทา พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ใช้นามว่า “พระบวรราชวังสีทา” ปัจจุบันตั้งอยู่ในเขตพื้นที่หมู่ที่ ๗ และ ๘ ตำบลสองคอน ส่วนเขาคอกนั้นปัจจุบันอยู่ในเขตตำบลท่าคล้อ แต่เนื่องจากเวลาที่ผ่านไป ไม่มีใครดูแลวังสีทาจึงทรุดโทรมจนเหลือเพียงเนินดินส่วนที่เขาคอกก็กลายเป็นพื้นที่บ้านป่าทั่วไป

ที่ตั้งอำเภอแก่งคอย

ปัจจุบันอำเภอแก่งคอยตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของ จังหวัดสระบุรี ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๑๔ กิโลเมตร และอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงเทพมหานคร ห่างจากเมืองหลวงประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร

อำเภอแก่งคอยมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอเมืองสระบุรี

ศูนย์ราชการของอำเภอแก่งคอยตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย มีถนนพระยาชัยพและถนนมิตรภาพผ่านหน้าว่าการอำเภอฯ

สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของอำเภอแก่งคอยมีทั้งที่ราบที่ราบสูง และภูเขา ราษฎรภายในเขตอำเภอนี้จึงประกอบอาชีพทางการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ในแต่ละแห่ง เช่น ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นที่ราบสูงและภูเขา กับเนินสูงต่ำ คนในเขตนี้ใช้พื้นที่เนินเขาและไหล่เขาปลูกข้าวโพดและมันสำปะหลัง ส่วนที่ราบและหุบเขาปลูกข้าวหรือพืชไร่ที่เหมาะสม

สำหรับคนในเขตเทศบาลแก่งคอย เนื่องจากอยู่บนพื้นที่ราบและราบสูง มีแหล่งน้ำจากลำน้ำป่าสักเป็นหลัก แต่ประสบปัญหาในฤดูแล้ง ผู้คนจึงทำการเกษตร ทั้งทำนาและทำไร่แบบรอฟ่น ส่วนในเขตตัวเมืองเป็นย่านค้าขายเช่นเดียวกับย่านเขตเมืองในทุกอำเภอ

อย่างไรก็ดี จากทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้และความชุ่มชื้นจากลำน้ำป่าสัก รวมถึงจากห้วยหนอง คลอง และบึง จึงทำให้มีคนนอกพื้นที่เข้ามาประกอบการเกี่ยวกับสถานที่พักผ่อน เช่น รีสอร์ท และบ้านพักตากอากาศ จึงทำให้เกิดการจ้างแรงงานคนในพื้นที่อีกส่วนหนึ่ง

การเดินทาง

ทางรถยนต์

แก่งคอยมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ จากกรุงเทพฯ ผ่านหน้าที่ว่าการอำเภอแก่งคอย ก่อนจะผ่านไปยังภาคตะวันออก เชียงเหนือ

ทางรถไฟ

ใช้เส้นทางสายตะวันออกเชียงเหนือ จากกรุงเทพฯ สระบุรี และจังหวัดในภาคตะวันออกเชียงเหนือ อำเภอแก่งคอยนี้เป็นอีกจุดหนึ่งที่ตั้งเป็นสถานีชุมทางแก่งคอย-บัวใหญ่

ทางน้ำ

การเดินทางโดยทางน้ำใช้แม่น้ำป่าสักเป็นเส้นทางสำคัญ ซึ่งไหลมาจากจังหวัดเพชรบูรณ์ ผ่านเข้าอำเภอแก่งคอย ก่อนจะผ่านไปยังจังหวัดสระบุรี แต่ปัจจุบันนิยมใช้เส้นทางอื่นซึ่งมีความสะดวกมากกว่า

บรรณานุกรม

แก่งคอย, อำเภอ. หนังสือที่ระลึกงานเปิดป้ายอาคารที่ว่าการ

อำเภอแก่งคอย. สระบุรี : วรานันท์การพิมพ์, ๒๕๓๗.

จินดา จำเพียร. การนำเที่ยวในท้องที่อำเภอแก่งคอย. สระบุรี :

ปากเพรียว การช่าง, ๒๕๓๘.

ประยุทธ สิทธิพันธ์. เที่ยว ๗๑ จังหวัด รอบเมืองไทย. ธนบุรี :

สำนักพิมพ์กรุงธน, ๒๕๐๓.

สระบุรี, สำนักงานจังหวัด. ประวัติมณฑลไทยส่วนภูมิภาค

จังหวัดสระบุรี. สระบุรี : สำนักงานจังหวัดสระบุรี, ๒๕๒๖.

สายน้ำ เสฐียรพงศ์. สระบุรี ศรีพุทธบาท. กรุงเทพฯ : คอมแพคพรี้น,

๒๕๔๒.

คณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวจิราพร เกษมรักษ์
๒. นางสาวแสงดาว มีมั่ง

อาจารย์ที่ปรึกษา

นางสาวภาวนา เหมสมิติ

คณะบรรณาธิการชั้นสุดท้าย

ที่ปรึกษา

๑. นางเกษมา วรวรรณ ณ อรุณยา
๒. นายสมาน ชาดิยานนท์
๓. นางสาวเอิบบุญ สุทธิประภา

คณะบรรณาธิการ

๑. นายมะเดื่อ เสมอ
๒. นายศุภกิจ นิมมานนรเทพ
๓. นางจงจิต นิมมานนรเทพ
๔. นายมานพ ถนอมศรี
๕. นายผดุง พรหมมูล
๖. นายศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์
๗. นายถวิล เปลียนศรี
๘. นายพลาดิษฐ์ สิทธิธัญกิจ
๙. นางวิภา ตัน ลพพงษ์
๑๐. นายวิญญู บุญ ญัยงค์
๑๑. นายสัญญาลักษณ์ เนียมถนอม
๑๒. นางสาวพรวิดี พรเพ็ญพิพัฒน์
๑๓. นางสาวนันดา แก้วสุวรรณ
๑๔. นางสาวจำเนียม อินยา

๑๕. นางแดงด้อย บุญยงค์
๑๖. นางสาวอารยา พันธินากุล
๑๗. นางสาวชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์
๑๘. นายวินัย รอดจ่าย
๑๙. นางปราณี ปราบริปู
๒๐. นางวันเพ็ญ สุทธากาศ
๒๑. นางสุกัญญา งามบรรจง
๒๒. นางวรรณิ์ จันทรศิริ
๒๓. นางสุทิน ทองใสว
๒๔. นางสาวระเบียบ กิติมากุลนรเดช
๒๕. นายณรงค์ แก้วสว่าง
๒๖. นายพินิจ สุชะลันดี
๒๗. นายอุทัย ไชยกลาง
๒๘. นางสาวเจษฎา กิตติสุนทร

บรรณาธิการ

นางแดงด้อย บุญยงค์

วิทยากรให้ความรู้ ในการประชุมปฏิบัติการ

๑. นายวินัย รอดจ่าย
๒. นายมานพ ถนอมศรี
๓. นายถวัลย์ มาศจรัส
๔. นายสามารถ จันทร์สุรย์
๕. นายครรชิต มนูญผล
๖. นายสุวัฒน์ ทองหอม
๗. นางสาวสมพร จารุณี
๘. นางสุกัญญา งามบรรจง
๙. นางบุญสม น้ำเจริญ
๑๐. นายพินิจ สุขะสันต์
๑๑. นายอุทัย ไชยกลาง

คณะผู้จัดทำ

นางสาวภาวนา เหมสมิติ
อาจารย์ที่ปรึกษา

นางสาวจิราพร เกษมรักษ์

นางสาวแสงดาว มีมั่ง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามความต้องการของท้องถิ่น เรื่อง เที้ยวแก่งคอย ไม่ไปไม่รู้ ระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มวิชาสังคมศึกษาขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

(นายอรรุจ จันทวานิช)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมตามความต้องการของท้องถิ่น

ที่นักเรียนจัดทำชุดนี้ จำนวน ๑๐ เล่ม

